

Ecologische quickscan Turfweg te Doetinchem

In het kader van de Flora- en faunawet.

CONCEPT

In opdracht van:

Dhr. Heusinkveld

Colofon

© Regelink Ecologisch Onderzoek, Rheden

Tekst, foto's en samenstelling	J.R. Regelink
In opdracht van	Dhr. Heusinkveld
Rapportnummer	RA09113-01
Status rapport	Concept
Datum oplevering rapport	13 oktober 2009
Aantal pagina's	30
Collegiale toets	J. van Suijlekom
Wijze van citeren	Regelink, J.R., 2009. Ecologische quickscan Turfweg te Doetinchem In het kader van de Flora- en faunawet. Regelink Ecologisch onderzoek, Rheden.

Regelink Ecologisch onderzoek
Heuvenseweg 13
6991 JE Rheden
06-55738510
ecologischonderzoek@regelink.net
www.ecologischonderzoek.regelink.net

Lid van het Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	7
1.1. Aanleiding.....	7
1.2. Doel.....	7
1.3. Leeswijzer.....	7
2. Flora- en faunawet.....	9
2.1. Verbodsbepalingen.....	9
2.2. Algemene maatregel van Bestuur.....	10
2.3. Gedragscodes.....	11
3. Werkwijze en inspanning.....	13
4. Onderzoeksgebied.....	15
5. Resultaten.....	17
5.1. Vaatplanten.....	17
5.2. Zoogdieren.....	17
Grondgebonden zoogdieren.....	17
Vleermuizen.....	17
Marterachtigen.....	18
Eekhoorn.....	18
5.3. Vogels.....	18
5.4. Amfibieën en vissen	19
5.5. Reptielen.....	19
5.6. Libellen en dagvlinders.....	19
5.7. Overige ongewervelden.....	19
6. Ingreep.....	21
7. Toetsing aan de Flora- en faunawet.....	23
7.1. Vaatplanten, amfibieën, vissen, reptielen, libellen en dagvlinders en ongewervelden.....	23
8. Zoogdieren.....	23
Grondgebonden zoogdieren.....	23
Vleermuizen.....	23
Marteracthigen.....	24
Vogels.....	24
9. Conclusies en aanbevelingen.....	25
9.1. Vogels.....	25
10. Literatuur.....	27
Bijlage 1. Foto impressie onderzoeksgebied.....	29

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Dhr. Heusinkveld is voornemens om op onderzoeksgebied Turfweg te Doetinchem een woning te bouwen.

Gezien nationale en internationale regelgeving is het noodzakelijk onderzoek te doen naar beschermde flora en fauna. Om goed veldonderzoek uit te kunnen voeren is het noodzakelijk te weten welke flora en fauna potentieel voorkomen op onderhavig onderzoeksgebied.

1.2. Doel

Met het opstellen van deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke, middels de Flora- en faunawet beschermde, flora en fauna komen potentieel voor op het onderzoeksgebied?
- Welke negatieve effecten kan de potentieel aanwezige flora en fauna ondervinden van de ingreep?
- Is, gelet op de mogelijke negatieve effecten, het uitvoeren van de ingreep een overtreding van de Flora- en faunawet?

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het toetsingskader, de Flora- en faunawet, toegelicht. Vervolgens, in hoofdstuk 3, wordt de toegepaste werkwijze en inspanning beschreven. Met behulp van de beschrijving van het onderzoeksgebied (hoofdstuk 4) zijn de resultaten (hoofdstuk 5) tot stand gekomen. Aangezien de toetsing afhankelijk is van de exacte ingreep is in hoofdstuk 6 de ingreep beschreven. Vervolgens zijn deze resultaten in combinatie met de ingreep getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 7). Als laatste hoofdstuk zijn de conclusies en aanbevelingen beschreven (hoofdstuk 8). Tevens is een literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 9).

2. Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade gedaan wordt aan beschermde dieren of planten zijn verboden. Tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het "nee, tenzij"-principe). Het is dan ook altijd zaak dat, waar mogelijk, activiteiten zonder schade aan beschermde dieren en planten uitgevoerd wordt.

De wet erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

2.1. Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepalingen welke relevant zijn voor onderhavige toetsing, dat zijn:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

2.2. Algemene maatregel van Bestuur

Op 23 februari 2005 is de zo genaamde “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (op uitzondering van de vogels) in drie tabellen. De meer algemeen voorkomende beschermde soorten staan in tabel 1, de overige beschermde soorten staan in tabel 2 en de strikt beschermde soorten staan in tabel 3. Voor de vogelsoorten geldt een andere regeling.

Tabel 1

Voor soorten die opgenomen zijn in tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw
- bestendig gebruik
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting

Wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er is een negatief effect op de soorten uit tabel 1, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden. Deze wordt dan, door bevoegd gezag, onderworpen aan een lichte toets. Het toetsingscriterium daarbij is of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze wordt, net als de soorten van tabel 1, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer uw werkzaamheden vallen onder een van de bij tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Bij negatieve effecten op beschermde soorten die ontstaan bij werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan de zware toets, dit houdt in dat:

- Er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn;
- De activiteit mag er niet voor zorgen dat er afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- Er moet sprake zijn van een in of bij de wet genoemd belang.

- Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang:
  - dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
  - de bescherming van flora en fauna;
  - de openbare veiligheid

Vogels

Per brief van 25 augustus 2009 heeft bevoegd gezag laten weten nieuw beleid te hebben met betrekking tot vogels. Onlangs is de gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector goedgekeurd. Hierin staat een aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten. Voor ontheffingen en gedragscodes bij ruimtelijke ingrepen is de lijst omgezet in een indicatieve lijst die als hulpmiddel fungeert bij het inventariseren.

2.3. Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan een vrijstelling van soorten op tabel 2 en tabel 3 geven. Hiervoor dient echter gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Bij onderhavige activiteit is de gedragscode van Bouwend Nederland¹ het meest toepasselijk.

Voor meer informatie over de Flora- en faunawet zie de brochure van het ministerie van LNV: Buiten aan werk².

---

1 http://www.minInv.nl/cdlpub/servlet/CDLServlet?p_file_id=36944

2 http://www.minInv.nl/cdlpub/servlet/CDLServlet?p_file_id=14765

3. Werkwijze en inspanning

Op 30 september is onderzoeksgebied Turfweg te Doetinchem door J.R. Regelink bezocht. Daarbij is gekeken de aanwezige ruimtelijke structuren en aanwezige welke ecotopen³ op het onderzoeksgebied.

Vervolgens zijn de volgende stappen doorlopen:

1. Door middel van een literatuuronderzoek is gekeken welke beschermde flora en fauna in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied is waargenomen. Daarbij is gebruik gemaakt van de meest recente verspreidingsatlassen (al dan niet online), de literatuurlijst op www.zoogdiervereniging.nl en is gezocht naar onderzoeksrapporten via Google.
2. Aan de hand van het veldbezoek en de geraadpleegde literatuur is op basis van expert judgement een inschatting gemaakt welke beschermde flora en fauna en bijbehorende functies potentieel op het onderzoeksgebied voorkomen.
3. In samenspraak met de opdrachtgever is de ingreep in kaart gebracht en omschreven.
4. Op basis van de beschreven ingreep is een inschatting gemaakt of een negatief effect op de potentieel aanwezige soorten en functies redelijkerwijs te verwachten is.
5. Uiteindelijk zijn de mogelijke negatieve effecten getoetst aan de Flora- en faunawet.

---

³ Een ecotoop is het kleinste, ecologisch nog onderscheidbare gebied dat een relatief homogene ruimtelijke gebiedseenheid is.

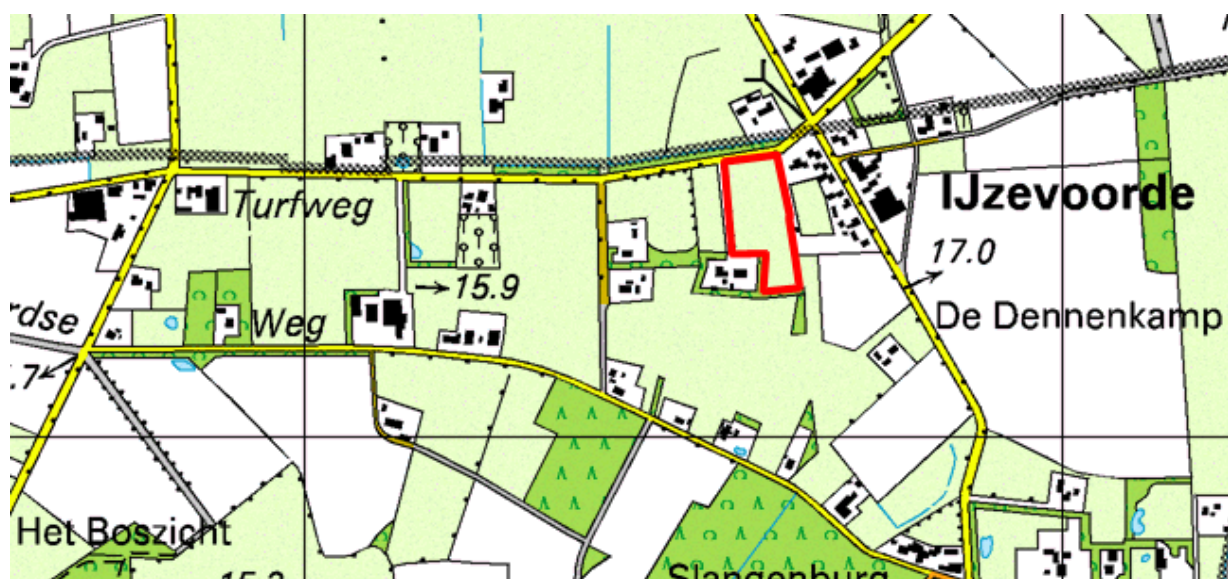

4. Onderzoekgebied

Het onderzoekgebied is gelegen te Turfweg te Doetinchem in de provincie Gelderland. In Figuur 1 is de omlijning van het onderzoekgebied weergegeven. Het onderzoekgebied wordt aan de zuidzijde begrenst door de Turfweg, aan de westzijde door het erf van Turfweg 36, aan de noordzijde door een houtsingel, en aan de westzijde door het perceel van Turfweg 34 .

Binnen het onderzoekgebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Droog agrarisch intensief bemest grasland (2x per jaar bemest met mengmest), recente begrazing door schapen, sporadisch met koeien
- Paardenstal gebouwen met dakpannen en houten betimmering
- Dunne vrijstaande bomen (diameter borsthoogte < 25 cm)
- Houtsingel

Figuur 1: Met rood is de omlijning van het onderzoekgebied aangegeven.

5. Resultaten

Op basis van de aanwezige ecotopen is een beoordeling gemaakt welke beschermde flora en fauna mogelijk op het onderzoeksgebied voorkomt. Aangezien onderhavige activiteit in de categorie ruimtelijke ordening valt wordt in dit hoofdstuk enkel van soorten uit tabel 2 en 3 een beoordeling gemaakt.

5.1. Vaatplanten

Gezien de zeer voedselrijke vegetatie en gave muren van de woning worden geen beschermde vaatplanten verwacht. Tevens zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde vaatplanten aangetroffen.

5.2. Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

De verspreiding van de grote bosmuis, veldspitsmuis en de eikelmuis ligt in de directe omgeving van Winterswijk, Twente, Zeeuws-Vlaanderen of in Zuid-Limburg (Broekhuizen et al., 1992, Regelink & Bosch, 2007). De noordse woelmuis heeft een zeer natte kruidrijke vegetatie. De waterspitsmuis is gebonden aan schone wateren. Derhalve kan gesteld worden dat er geen beschermde grondgebonden zoogdieren binnen het onderzoeksgebied voor kunnen komen.

Vleermuizen

Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor een groot aantal vleermuissoorten, gezien het kleine oppervlakte van het gebied is het geen essentieel foerageergebied. De houtsingels zijn lijnvormige elementen die als vliegrouete gebruikt kunnen worden. De paardenstal heeft een houten betimmering, derhalve zijn verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen niet uit te sluiten. De zolder van de paardenstal en van de hooiberg kan als zomer- of kraamverblijfplaats voor enkele vleermuissoorten dienen. In Tabel 1 is weergegeven welke soort-functie combinatie mogelijk voorkomt.

		Kraamverblijfplaats	Zomerverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegrouwe	Foerageergebied
Gewone dwergmeermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	x	x	x		x	x
Ruige dwergmeermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>						x
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>					x	x
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	x	x	?		x	x
Tweekleurige meermuis	<i>Vespertilio murinus</i>						
Gewone grootoormeermuis	<i>Plecotus auritus</i>	x	x			x	x
Watermeermuis	<i>Myotis daubentonii</i>						
Meermeermuis	<i>Myotis dasycyneme</i>						
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>						
Baardmeermuis	<i>Myotis mystacinus</i>						
Brandt's vleermuis	<i>Myotis brandtii</i>	x	x			x	x

x Komt potentieel voor
 Hiervan is geen ecologische
 informatie bekend
 ?

Tabel 1: Soort-functie matrix voor de potentieel voorkomende vleermuizen.

Marterachtigen

In de paardenstal en de hooiberg zijn potentiële verblijfplaatsen voor de steenmarter.

In de tuin zijn geen sporen van de das aangetroffen, de das heeft dan ook geen verblijfplaats of essentieel foerageergebied op het onderzoeksgebied.

Eekhoorn

Op het onderzoeksgebied zijn geen nesten van de eekhoorn aangetroffen, deze zijn dan ook niet aanwezig. Wel werd de eekhoorn af en toe op het onderzoeksgebied waargenomen (mond. Med. Dhr. Heusinkveld).

5.3. Vogels

Enkele jaren geleden is in de paardenstal een steenuil waargenomen. Deze broedde afgelopen jaren in een steenuilen kast op het naastgelegen erf. Het is dan ook aannemelijk dat het onderzoeksgebied onderdeel is van het leefgebied van de steenuil.

De specht heeft een pleisterplaats op het onderzoeksgebied. Verblijfplaatsen zijn echter niet aanwezig.

Te verwachten broedvogels zijn zangvogels die in de tuin broeden als de merel, koolmees en

de winterkoning.

5.4. Amfibieën en vissen

Aangezien op het onderzoeksgebied geen water aanwezig is, is het onderzoeksgebied niet geschikt als voortplantingswater voor amfibieën en vissen. In de directe omgeving is geen geschikt voortplantingswater aanwezig, derhalve kan de aanwezigheid van overwinterende amfibieën redelijkerwijs uitgesloten worden.

5.5. Reptielen

Gezien de ecotopen op het onderzoeksgebied (gaaf gebouw en geheel begroeide tuin) en de locatie kan het voorkomen van reptielen redelijkerwijs uitgesloten worden.

5.6. Libellen en dagvlinders

Gezien de ecotopen op het onderzoeksgebied (geen water en voedselrijke vegetatie) kan het voorkomen van beschermde libellen en dagvlinders redelijkerwijs uitgesloten worden.

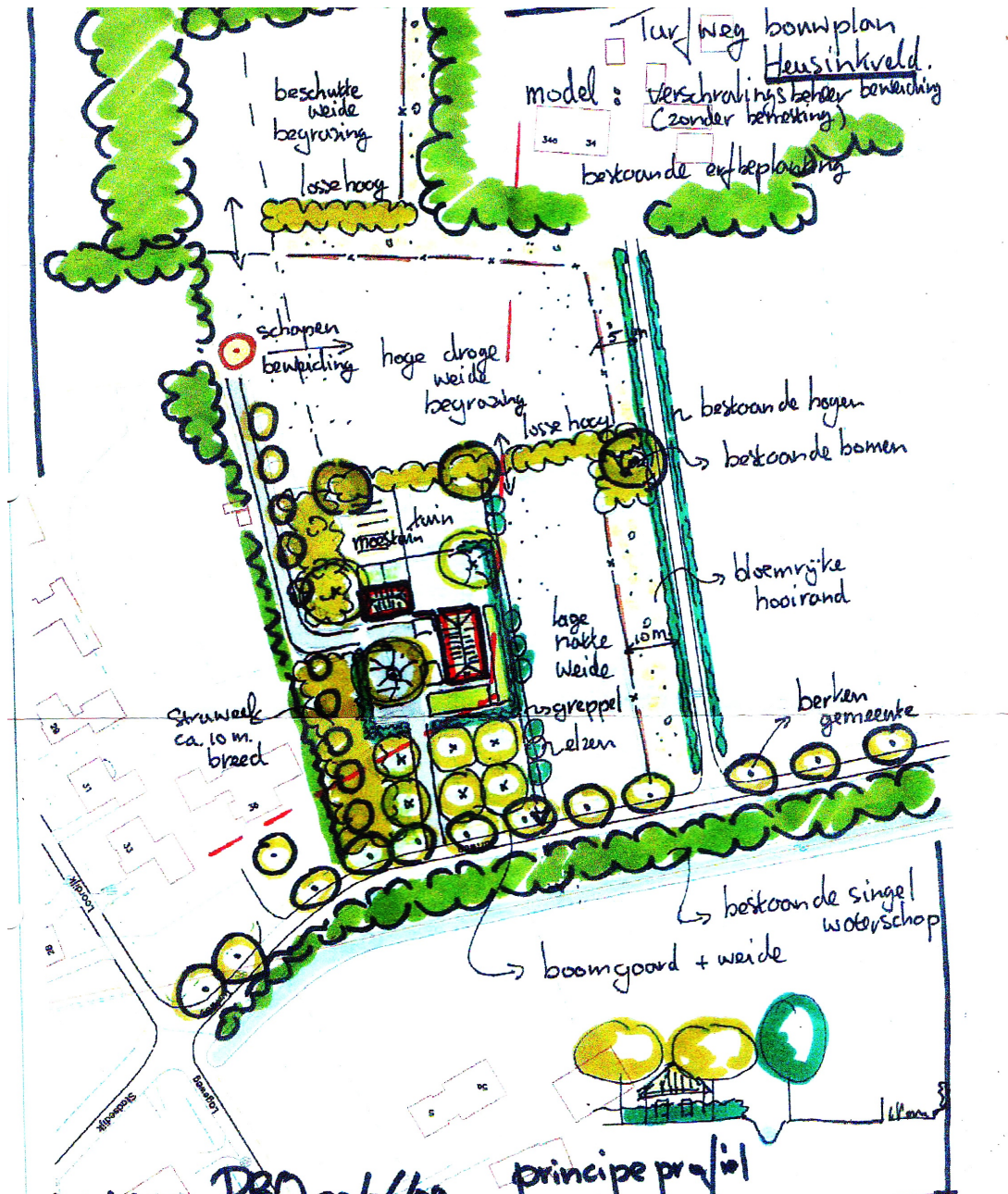
5.7. Overige ongewervelden

Gezien de ecotopen op het onderzoeksgebied (geen water) kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs uitgesloten worden.

6. Ingreep

De ingreep bestaat uit de bouw van een woonhuis met landschappelijk passende en natuurlijke inrichting van het perceel. In Figuur 2 is de toekomstige situatie weergegeven.

Figuur 2: Landschappelijk ontwerp voor de toekomstige situatie.

Om dit ontwerp te realiseren wordt grasland omgezet in bebouwing, onbemest / schraal grasland, boomgaard en houtsingels.

Er worden geen dikke bomen gekapt of gebouwen gesloopt.

7. Toetsing aan de Flora- en faunawet

Op basis van de resultaten en de ingreep is een toetsing op de Flora- en faunawet uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk op welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

7.1. Vaatplanten, amfibieën, vissen, reptielen, libellen en dagvlinders en ongewervelden

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen redelijkerwijs uitgesloten kunnen worden. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. Betreffende deze soortgroepen zal de uitvoer van de ingreep zal dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvinden.

8. Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen redelijkerwijs uitgesloten kunnen worden. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. Betreffende deze soortgroepen zal de uitvoer van de ingreep zal dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvinden.

Vleermuizen

Uit de resultaten blijkt dat enkele vleermuissoorten binnen het onderzoeksgebied kunnen voorkomen. De toetsing laat zien dat er geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen verwijderd worden. In Tabel 2 is weergegeven van welke potentieel voorkomende soort-functie combinatie mogelijk negatieve of positieve effecten te verwachten zijn.

	Kraamverblijfplaats	Zomerverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foeragegebied
Gewone dwergveermuis	x	x	x		x	x
Ruige dwergveermuis						x
Rosse veermuis					x	x
Laatvlieger	x	x	?		x	x
Tweekleurige veermuis						
Gewone grootoorveermuis	x	x			x	x
Waterveermuis						
Meerveermuis						
Franjestaart						
Bardveermuis						
Brandt's veermuis	x	x			x	x

- x Komt potentieel voor
- ? Hiervan is geen ecologische informatie bekend
- Positief effect op potentie
- Geen negatief effect te verwachten
- Negatief effect niet uitgesloten

Tabel 2: Soort-functie matrix voor de potentieel voorkomende vleermuizen en of hierop een negatief effect te verwachten is.

Marterachtigen

De steenmarter komt mogelijk voor op het onderzoeksgebied. Echter worden er geen gebouwen gesloopt. Derhalve kan een potentieel negatief effect op de steenmarter uitgesloten worden.

Vogels

Gezien de beperkte ingreep (er worden geen gebouwen gesloopt of bomen gekapt) is een negatief effect op soorten met een vaste rust- en/of verblijfplaats redelijkerwijs uit te sluiten. Ook schade op de het leefgebied van de steenuil is redelijkerwijs uit te sluiten. In de nieuwe situatie verbeterd het jachtgebied in vergelijking met de huidige situatie.

Bij de bouw dient wel rekening gehouden te worden met mogelijk aanwezige broedvogels. Alle nesten van vogels zijn beschermd wanneer deze in functie zijn.

9. Conclusies en aanbevelingen

Uit de toetsing aan de Flora- en faunawet blijkt dat, bij de uitvoer van de ingreep, negatieve effecten te verwachten zijn op:

- Vogels

Op de overige soortgroepen wordt geen negatief effect op beschermde soorten (of functies) verwacht.

9.1. Vogels

Voor de mogelijk aanwezige broedvogels geldt dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin of eind datum, echter loopt dit vaak van 15 maart tot 15 juli. Dienen de werkzaamheden toch binnen het broedseizoen uitgevoerd te worden, dient vooraf een inventarisatie van aanwezige nesten uitgevoerd te worden. Deze mogen tijdens de werkzaamheden niet verstoord te worden.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd worden, is geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

10. Literatuur

Broekhuizen, S. (et al.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Utrecht: K.N.N.V.

Heusden, W.R.M., S.J. Vreugdenhil. 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Utrecht: Dienst Landelijk Gebied.

Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Utrecht: K.N.N.V.

Min. LNV. Brochure: Buiten aan het Werk.

Regelink, J.R., T. Bosch, 2007. Grote bosmuis in Winterswijk. Zoogdier.

Bijlage 1. Foto impressie onderzoeksgebied

Panorama foto in zuidelijke richting.

Panorama foto in noordelijke richting

Hooischaar

Houten betimmering die ruimte biedt voor de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vlemuizen.